

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

کلام و حیاتی درد سخنان امام حسین (ع)

ناصر نجفی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلام و حیانی در سخنان امام حسین علیه السلام

نویسنده:

ناصر نجفی

ناشر چاپی:

www.ahl-ul-bait.org

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	کلام و حیانی در سخنان حسین (ع)
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۷	سوره بقره
۸	سوره آل عمران
۸	سوره مائده
۸	سوره انعام
۹	سوره توبه
۹	سوره اسراء
۹	سوره كهف
۹	سوره مریم
۱۰	سوره حج
۱۰	سوره احزاب
۱۰	سوره صافات
۱۰	سوره شمس
۱۱	سوره اخلاص
۱۲	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

کلام و میانی در سخنان حسین(ع)

مشخصات کتاب

کلام و میانی در سخنان امام حسین (ع)

ناصر نجفی

زبان: فارسی نویسنده: ناصر نجفی

تعداد صفحات: ۱۶ ناشر: www.ahl-ul-bait.org

مقدمه

چه می‌توان گفت درباره شخصیتی که از ولادت تا شهادتش و حتی پس از شهادت هم پیمان قرآن بود، جد بزرگوارش رسول خدا در هنگام ولادتش قرآن را به او تلقین کرد، و نیز در حالی که سرش بر نیزه بود قرآن تلاوت کرد. محمد جواد مغنیه می‌گوید: «امام حسین (ع) با جان، عمل، گوشت و خونس قرآن را ترجمه کرد، چون آنچه به بشریت عطا کرد به هیچ کس از خلایق نداده است... کدام هدایت کننده یا مصلحی خون، جان و خون‌های خاندان، فرزندان، برادران و یارانش را فدا کرد؟ هدف او این بود که این خون انقلابی، صاعقه‌ای بر هر ظالمی و نیرویی برای هر مظلومی شود، و حجتی باشد بر هر کسی که در برابر ظلم و تجاوز در هر زمان و مکانی ساکت بماند، و چشم پوشی کند» و این مورد، عشق حضرت را به ذات حق و ذکر او آشکار می‌کند، حتی در سخت‌ترین شرایط، حضرت قبل از شهادت و پیوستن به خالق خود آیاتی از قرآن مجید را تلاوت کرد، و به تسبیح و تقدیس خدا پرداخت، و به لشکر که او را محاصره کرده بودند، اعتنا نکرد، در حالی که آنها در انتظار بودند که به او حمله کنند، بلکه مشغول مناجات با خالقش بود، و به آسمان نگاه کرده و می‌گفت: *إلهی ترکة الخلق طراً فی هواکا و أیتمة العیال لکی أراکافلو قطعنی بالحب إرباً لِمَا مال الفؤاد الی سواک شاید سخنی به گزاف نباشد اگر بگوییم: حسین عین قرآن است، و قرآن عین حسین است، چون وی قرآن را با گفتار و رفتارش ترجمه کرد، و قرآن به وسیله آیات و سوره‌هایش بر او دلالت کرد. وقتی حضرت سخن می‌گوید گویی جبرئیل آن را بر زبانش جاری می‌کند، چنانچه گفت: «اموال را بخور قبل از این که تو را بخورد»، و این عین سخن خدای متعال است: (وَالَّذِينَ يَكْنُزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ. يَوْمَ يَخْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارٍ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنُزُونَ) و همچنین آیات زیادی بر رفتار آن حضرت دلالت می‌کنند، از جمله: (وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ)، (وَاجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ)، (وَلَتَصْبِرَنَّ عَلَی مَا أَدَّيْتُمُونَا)، (وَ يُؤْتُونَ عَلَی أَنْفُسِهِمْ وَ لَوْ كَانُ بِهِمْ حَصَاصَةٌ). خداوند پس از این که پاکی ولادت به او عطا کرد، شهادت را نیز نصیب‌اش گردانید، و وی را در مرتبه پیغمبران، صدیقین، شهدا و نیکان قرار داد، زیرا در برابر او خضوع و انقیاد کرد، و لذا عاقبت کار او خیر بود؛ چنان که خدای متعال فرموده است: (وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَ الرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الصُّدِّيقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ وَ حَسَنٌ أَوْلَٰئِكَ رَفِيقًا) هر کس در سخنان ابی عبدالله الحسین (ع) و خطبه‌های او دقت کند، می‌بیند که این سخنان به الفاظ و آیات قرآنی مزین شده است. هم چنان که طلا با عقیق زینت شود، و این کار تنها از کسی بر می‌آید که از احساس ادبی لطیفی برخوردار باشد، و سخنان آفریدگار و آفریده را در هم بیامیزد، پس از دقت و کاوش در سخنان امام حسین در زمینه‌های مختلف، می‌بینیم که آن حضرت واژه‌ها و آیات قرآن را به طور «تضمین» در سخنان خود به کار می‌برد، نظیر سخن او خطاب به ابی‌ذر هنگامی که وی به دستور عثمان به «ربذه» تبعید شد: «یا عمّاه، إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ أَنْ یَغَیِّرَ مَا قَد تَرَى، وَ اللَّهُ (كُلَّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْنٍ)، وَ قَدْ مَنَعَكَ الْقَوْمَ...». و نیز به طور «تذیل» به کار می‌برد، نظیر سخنان او به نافع بن ازرق درباره صفت خداوند: «معروف بالایات،*

موصوف بالعلامات، (لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ)، (الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ). و سخنان خداوند به سادگی و روانی بر زبان جاری می‌شد، و او سخنش را از سخن خدا آغاز می‌کرد، و بدان پایان می‌داد، بدون این که خللی در معنا و یا ساختار آن وارد شود، و لذا محدثان و مورخان نتوانستند این هماهنگی را درک کنند، و هم چنین محققان معاصر از این امر عاجز مانده‌اند. و می‌بینیم که آنان در حاشیه به آیات اشاره نمی‌کنند، و آنها را در میان پراتر قرار نمی‌دهند؛ چنان که در سایر متن‌ها این کار را می‌کردند، زیرا گمان می‌کردند که این آیات قرآنی جزئی از سخنان حسین (ع) است. هم چنان در میان سخنان آن حضرت به وجود انواع آرایه‌های بلاغی دیگر از قبیل «براعه استهلال»، «اشاره» و «استشهاد» پی می‌بریم، که مجالی برای بازگو کردن آنها در این مقال نیست. اینک مجموعه‌ای از آیاتی که امام به تفسیر آنها پرداخته است، و ما آنها را از میان سخنان و گفتارها و حکمت‌های او - که از طریق عامه و خاصه روایت شده - برگزیدیم، ارائه می‌دهیم، و به خاطر طولانی نشدن بحث از ذکر اسناد و نام راویان خود داری کردیم، و از متن سخنان حضرت تنها به آنچه مورد نیاز ما بود بسنده کردیم.

سوره بقره

(وَ اذْ قُلْنَا لِلْمَلٰئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْا اِلَّا اِبْلِيسَ اَبٰى وَ اسْتَكْبَرَ وَ كَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ) «اِنَّ اللّٰهَ لَمَّا خَلَقَ اٰدَمَ وَ اسْتَوٰهٖ وَ عَلَّمَهُ اَسْمَآءَ كُلِّ شَيْءٍ وَ عَرَضَهُمْ عَلٰى الْمَلٰٓئِكَةِ جَعَلَ مُحَمَّدًا وَّ عَلِيًّا وَّ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ اَشْبَاحًا خَمْسَةً فِى ظَهْرِ اٰدَمَ، وَ كَانَتْ اَنْوَارُهُمْ تُضِيُّ فِى الْاَفَاقِ؛ مِنْ السَّمَاوٰتِ وَ الْحُجُبِ وَ الْجِنَانِ وَ الْكُرْسِيِّ وَ الْعَرْشِ، فَاَمَرَ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالسُّجُوْدِ تَعْظِيْمًا لَهٗ، اِنَّهٗ قَدْ فَضَّلَهُ بِاَنْ جَعَلَهُ وِعَاءً لِّتَلْكِ الْاَشْبَاحِ الَّتِي قَدْ عَمَّ اَنْوَارُهَا الْاَفَاقَ. (فَسَجَدُوْا اِلَّا اِبْلِيسَ اَبٰى) اَنْ يَتَوَاضَعَ لِجَلَالِ عِظَمِ اللّٰهِ، وَ اَنْ يَتَوَاضَعَ لِاَنْوَارِنَا اَهْلِ الْبَيْتِ، وَ قَدْ تَوَاضَعَتْ لَهَا الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهَا. (وَ اسْتَكْبَرَ) وَ تَرَفَّعَ، وَ كَانَ يَبَايِهُ ذٰلِكَ وَ تَكْبِرُهُ (مِنَ الْكٰفِرِيْنَ)؛ هُنْكَامِيْ كِهْ خَدَاوَنْد حَضْرَتِ اٰدَمَ رَا اَفْرِيْدِ وَ اُو رَا مَعْتَدَلِ سَاخْتِ، وَ نَام‌هَآيِ هَمِهٖ چِيْزِ رَا بِهٖ اُو تَعْلِيْمَ فَرْمُوْدِ، وَ اٰدَمَ دَانَشِ خُوْدِ رَا بِهٖ فَرَشْتِگَانِ عَرْضِهٖ دَاشْتِ، مُحَمَّدِ، عَلِي، فَاطِمِهٖ، حَسَنِ وَ حُسَيْنِ رَا بِصُوْرَتِ پَنْجِ شَبِيْحِ دَرِ پَشْتِ اٰدَمَ قَرَارِ دَاْدِ، وَ اَنْوَارِ اِيْنِ پَنْجِ تَنْ مَقْدَسِ اَفَاقِ جِهَانِ رَا اَزِ اَسْمَانِ هَا، حَجَبِ سَمَاوِي، بَهْشْتِ، كُرْسِيِ وَ عَرْشِ رَا رُوْشَنِ سَاخْتِ، سَبَسِ بِهٖ فَرَشْتِگَانِ فَرْمَانِ دَاْدِ كِهْ بِهٖ خَاطِرِ بَزْرِ گَدَاشْتِ خَلَقْتَشِ اٰدَمَ رَا سَجْدِهٖ نَمَايَنْدِ، زِيْرَا خَدَاوَنْدِ اٰدَمَ رَا بَدَانِ جِهْتِ فَضِيْلَتِ بَخْشِيْدِهٖ اسْتِ كِهْ ظَرْفِ وَجُوْدِ اِيْنِ پَنْجِ نُوْرِ مَقْدَسِ كِهْ اَفَاقِ جِهَانِ رَا رُوْشَنِ نَمُوْدِهٖ اَنْدِ گَشْتِهٖ اسْتِ. (فَرَشْتِگَانِ هَمْگِيِ بَرِ اٰدَمَ سَجْدِهٖ نَمُوْدَنْدِ، بِهٖ جِزِ اِبْلِيسِ) كِهْ حَاضِرِ نَشْدِ دَرِ بَرَابَرِ جَلَالِ عِظْمَتِ اِلٰهِيِ سَرِ فَرُوْدِ اَرْدِ، وَ دَرِ بَرَابَرِ اَنْوَارِ مَا اِهْلِ بَيْتِ سَجْدِهٖ نَمَايْدِ، بَا اِيْنِ كِهْ، تَمَامِ فَرَشْتِگَانِ مَلْكُوْتِ اَعْلٰى دَرِ بَرَابَرِ اَنَّاَنْ فَرُوْتَنِ نَمُوْدَنْدِ، اَمَّا اِبْلِيسُ خَبِيْثُ (تَكْبِرِ وَرَزِيْدِ) وَ خِيْرِهٖ سَرِيِ نَمُوْدِ، بَدِيْنِ جِهْتِ سَقُوْطِ كَرْدِ (وَ دَرِ زَمْرِهٖ كَاْفِرَانِ دَرِ اَمْدِ). (وَ لَنْبَلُوْكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَ الْجُوْعِ وَ نَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ وَ الْاَنْفُسِ وَ الثَّمَرَاتِ وَ بَشْرِ الصّٰبِرِيْنَ). اِنَّ قَدَامَ الْقَائِمِ عَلٰمَاتٌ تَكُوْنُ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ، وَ هِيَ قَوْلُهُ تَعَالٰى: (وَ لَنْبَلُوْكُمْ)، يَعْنِي الْمُؤْمِنِيْنَ قَبْلَ خُرُوْجِ الْقَائِمِ، (بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ) مِنْ مَلُوْكِ بَنِي الْعَبَّاسِ فِيْ اٰخِرِ سُلْطَانِيْنِهِمْ، (وَ الْجُوْعِ) غَلَاةِ اَسْعَارِهِمْ، (وَ نَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ) فِسَادِ التِّجَارَاتِ وَ قَلْمَةِ الْفُضْلِ، (وَ نَقْصٍ مِّنَ الْاَنْفُسِ): مَوْتِ ذَرِيْعَةٍ (وَ نَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرَاتِ)، قَلْمَةُ زَكَاةٍ مَا يَزْرَعُ، (وَ بَشْرِ الصّٰبِرِيْنَ) عِنْدَ ذٰلِكَ بِتَعْجِيْلِ خُرُوْجِ الْقَائِمِ؛ پِيْشِ اَزِ ظُهُوْرِ قَائِمِ مَانَشَانِهٖ هَايِيِ اسْتِ كِهْ اَزِ طَرْفِ خَدَاوَنْدِ مَتَعَالِ بَرَايِ مُؤْمِنِيْنَ بِهٖ اَنَّاَنْ اَشَارِهٖ شَدِهٖ وَ اِيْنِ نَشَانِهٖ هَا عِبَارَتِ اسْتِ اَزِ فَرْمُوْدِهٖ اِلٰهِيِ: (وَ لَنْبَلُوْكُمْ)؛ يَعْنِي پِيْشِ اَزِ ظُهُوْرِ قَائِمِ بِهٖ وَسِيْلِهٖ بَرُخِيِ اَزِ سُلْطٰنِيْنِ بَنِي عَبَّاسِ دَرِ اٰخِرِ سُلْطٰنَتَشَانِ (بَا مَقْدَارِيِ اَزِ خَوْفِ وَ تَرَسِ) وَ بِهٖ وَسِيْلِهٖ بَالَا بَرْدِنِ نَرْخِ هَا وَ اِيْجَادِ (گَرَسَنْگِيِ) وَ بِهٖ وَسِيْلِهٖ تَبَاهِيِ اَوْضَاعِ تِجَارَتِ، (وَ نَقْصِيِ كِهْ دَرِ قَسْمَتِ اَمْوَالِ اِيْجَادِ مِيِ كَنِيْمِ)، وَ بِهٖ وَسِيْلِهٖ (نَقْصَانِيِ كِهْ) اَزِ رَاهِ مَرْگِهَآيِ نَاگِهَانِيِ دَرِ (جَانِهَآ اِيْجَادِ مِيِ نَمَايْمِ)، بُوَسِيْلِهٖ كَمِيِ رَشْدِ كِشَاوْرَزِيِ (نَقْصَانِيِ كِهْ دَرِ زَرَاْعَتِ هَا مِيِ اَنْدَازِيْمِ)، شَمَا مُؤْمِنِيْنَ رَا (حَتْمًا اَزْمَايِشِ خَوَاهِيْمِ كَرْدِ)، وَ هُنْكَامِيِ كِهْ اِيْنِ اَزْمَايِشِ هَا عَمَلِيِ گَشْتِ (صَبْرِ كَنْنَدِگَانِ رَا بَشَارَتِ دِهٖ) بِهٖ خُرُوْجِ قَائِمِ.

سوره آل عمران

(إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَ نُوحًا وَ آلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ) اقبل رجل من عسكر عمر بن سعد يقال له: محمد بن أشعث بن قيس الكندي، فقال: يا حسين ابن فاطمة، أيتها حرمة لك من رسول الله ليست لغيرك؟ فتلا الحسين هذه الآية: (إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَ نُوحًا وَ آلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ). ثم قال: وَ اللَّهُ إِنْ مُحَمَّدًا لَمِنَ آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَ إِنْ الْعَتْرَةَ الْهَادِيَةَ لَمِنَ آلِ مُحَمَّدٍ. مردی به نام محمد بن اشعث بن قیس کندی، از لشکر عمر بن سعد به سوی لشکر امام حسین آمد و گفت: ای حسین پسر فاطمه، کدام حرمتی از رسول خدا برای شما هست که برای دیگری نیست؟ حضرت این آیه را خواند: (خداوند آدم، نوح، خاندان ابراهیم و خاندان عمران را بر خلائق برگزید که اینها فرزندان بعضی از بعض هستند، و خداوند شنونده و دانا است). سپس گفت: به خدا سوگند که محمد از خاندان ابراهیم است، و خانواده هدایت‌گر از آن خاندان محمد است.

سوره مائده

(وَ مِنْ أَخْيَارِهِمَا فَكَانَتْ أَمْمَاتًا لِلنَّاسِ جَمِيعًا) أى: (وَ مَنْ أَحْيَاهَا) وَ أُرْسَدَهَا مِنْ كَفْرِ إِلَى إِيْمَانٍ (فَكَانَتْ أَمْمَاتًا لِلنَّاسِ جَمِيعًا) مِنْ قَبْلِ أَنْ يَقْتُلَهُمُ الظُّلْمَةُ بِسِوْفِ الْحَدِيدِ. هر کس انسانی را با ارشاد از کفر به سوی ایمان احیا نماید، آن است که تمام مردم را احیا نموده است. و از شمشیر ستمگران رهایی داده است. (لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّائِيُّونَ وَ الْأَخْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْآثِمُ) اعتبروا أيها الناس بما وعظ الله به أولياءه من سوء ثنائيه على الاحبار، اذ يقول: (لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّائِيُّونَ وَ الْأَخْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْآثِمُ). ای مردم از اندرزهای الهی عبرت بگیرید، خداوند با سرزنش گروهی از روحانیون مسیحی دوستان خود را اندرز داده می‌فرماید: «چرا این علمای ربانی و این اخبار روحانی مردم را از گناه و معصیت باز نمی‌دارند». (لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَ كَانُوا يَعْتَدُونَ - كَانُوا لَمَّا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ) و إِنَّمَا عَابَ اللَّهُ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ لِأَنَّهُمْ كَانُوا يَرُونَ مِنَ الظُّلْمَةِ الَّذِينَ بَيْنَ أَظْهُرِهِمُ الْمُنْكَرَ وَ الْفُسَادَ، فلا ينهاهم عن ذلك رغبة فيما كانوا ينالون منهم و رهبة مما يحذرون، وَ اللَّهُ يَقُولُ: (فَلَمَّا تَخَشَّوْا النَّاسَ - وَ أَخْشَوْا). خداوند یهود و نصاری را بدون جهت مورد سرزنش قرار داده است که از ستمگران دوران خود منکرات و فسادهایی می‌دیدند، اما به خاطر طمع در آن هدایا که از ستمگران دریافت می‌داشتند، و یا به بهانه ترس و حذر از آنان، وظیفه مقدس نهی از منکر را ترک گفتند، با این که خداوند این گونه بهانه‌های واهی را نخواهد پذیرفت، و در قرآن مجید می‌فرماید: (از مردم نترسید از من بترسید)

سوره انعام

(ثم ردوا الى الله مولهم الحق الا له الحكم و هو اسرع الحاسبين) «عن ابى عبد الله (ع) قال: دخل مروان بن الحكم المدينة، قال: فاستلقى على السرير، و ثم مولى الحسين (ع)، فقال: (ردوا الى الله مولهم الحق الا له الحكم و هو اسرع الحاسبين). قال: فقال الحسين لمولاه: ماذا قال هذا حين دخل؟ قال: استلقى على السرير، فقرا: (ثم ردوا الى الله مولهم الحق الا له الحكم و هو اسرع الحاسبين). قال: فقال الحسين (ع): نعم و الله، رددت انا و اصحابي الى الجنة، و رد هو و اصحابه الى النار». از امام صادق (ع) چنین نقل شده که می‌فرماید: مروان بن حکم وارد مدینه شد، و روی تخت خواب دراز کشید، در حالی که غلام امام حسین (ع) آن جا حضور داشت، مروان این آیه را تلاوت کرد: (مردم روز قیامت بسوی خداوند می‌روند، همانا حکم مخصوص اوست، و او از سریع‌ترین محاسبه‌کنندگان است). امام حسین (ع) به غلامش فرمود: مروان چه گفت، هنگامی که وارد مدینه شد؟ گفت: در حالی که بر روی تخت خواب دراز کشیده

بود، این آیه را تلاوت کرد (ثم ردّوا الى الله مولهم الحق الا له الحكم وهو اسرع الحاسبين). حضرت فرمود: آری به خدا، من و یارانم به بهشت بر می گردیم، اما مروان و یارانش به جهنم می روند.

سوره نوبه

(و المؤمنون و المؤمنات بعضهم اولياء بعض يأمرون بالمعروف و ينهون عن المنكر) بدأ الله بالامر بالمعروف و النهي عن المنكر فريضة منه، لعلمه بانها اذا أذيت و اقيمت استقامت الفرائض كلها، هيتها و صعبها، و ذلك الامر بالمعروف و النهي عن المنكر دعاء الى الاسلام مع ردّ المظالم، و مخالفة الظالم، و قسمة الفىء و الغنائم، و أخذ الصدقات من مواضعها، و وضعها فى حقها. خداوند امر به معروف و نهی از منکر را فريضة قرار داده است، زیرا نیکو می داند که اگر این فريضة بر پا داشته شود، و ادا گردد تمامی واجبات از آسان آن تا سنگینش به استقامت خواهد گرایید. برای آن که امر به معروف و نهی از منکر علاوه بر این که دعوت به سوی اسلام است، ستمگران را سرجای خود نشانده، نوعی مخالفت با ستمگر بوده، موجب می شود که غنایم در مورد خود قسمت گردیده، مالیات های اسلامی از ثروت مندان و توانگران وصول شود و به مصرف حقیقی خود برسد.

سوره اسراء

(یوم ندعوا کلّ اناس بامامهم) امام دعا الى الله فأجابوه اليه، و امام دعا الى الضلالة فأجابوه اليها، هؤلاء فى الجنّة، و هؤلاء فى النار، و هو قول الله عزوجل: (فريق فى الجنّة و فريق فى السعير) رهبر و امامی که مردم را به سوی خدا و هدایت دعوت کرده، و مردم دعوتش را پذیرفته اند، و امام و رهبری که مردمی را به سوی گمراهی فراخوانده و مردم هم دعوتش را پذیرفته اند، دسته اول در بهشت و دسته دوم به سوی جهنم رهسپار خواهند بود، و این همان معنای گفته خداوند است که می فرماید: (گروهی در بهشت و گروهی در جهنم خواهند شد).

سوره كهف

(و اما الجدار فكان لغلامين يتيمن فى المدينة) قال (ع) لنافع بن الازرق: انى سائلك عن مسألة. فقال: سل. فسأله عن قوله تعالى: (و اما الجدار فكان لغلامين يتيمن فى المدينة) فقال: يا ابن الازرق، من حفظ فى الغلامين؟ فقال: ابوهما. فقال الحسين (ع) ابوهما خير ام رسول الله (ص)؟ فقال ابن الازرق: قد انبأ الله تعالى انكم قوم خصمون». حضرت به نافع بن ازرع فرمود: من از تو پرسشی دارم. ازرع گفت: برسید، حضرت درباره این آیه: (اما دیوار مال دو پسر یتیم در شهر بود) از او پرسیده، فرمود: ای فرزند ازرع، چه کسی برای این دو پسر گنج نهفته بود؟ گفت: پدرشان، حضرت فرمود: آیا پدر این دو یتیم بهتر بود یا پیامبر اکرم (ص)؟ پسر ازرع گفت: خداوند خبر داده است که شما خاندانی پر ستیز هستید.

سوره مریم

(انّ الذين امنوا و عملوا الصّالحات سيجعل لهم الرّحمن وداً - فانما يسرناه بلسانك لتبشّر به المتقين و تنذر به قوماً لدا) قال (ع) لمروان بن الحكم: الا أخبرك بما فيك و فى على؟ فان الله تعالى يقول: (انّ الذين امنوا و عملوا الصّالحات سيجعل لهم الرّحمن وداً)، فذلك لعلى و شيعة. (فانما يسرناه بلسانك لتبشّر به المتقين و تنذر به قوماً لداً)، فبشر بذلك النبى العربى لعلى ابن ابى طالب عليه الصّلاة و السلام. حضرت به مروان بن حکم فرمود: می خواهی آنچه در حق تو و در حق علی که در قرآن است بگویم؟ خداوند متعال در قرآن مجید می فرماید: (کسانی که ایمان آوردند و کار نیک انجام دادند، خداوند برای آنها دوستی و محبت را قرار می دهد)، و این

فضیلت برای علی و شیعیان آن حضرت است. هم چنین می‌فرماید: (به درستی که قرآن را به زبان شما (رسول خدا) آوردیم، تا به این وسیله متقین را بشارت دهیم، و به وسیله آن به قومی که سر سخت هستند هشدار دهیم)، و به این ترتیب پیغمبر عرب؛ به علی بن ابی طالب الصلاة و السلام بشارت شد.

سوره حج

(هذان خصمان اختصموا فی ربهم) نحن و بنو امیه اختصمنا فی الله عزوجل، قلنا: صدق الله، و قالوا: کذب الله، فنحن و ایاهم الخصمان یوم القیامه. این دو گروه که با یکدیگر دشمنی دارند ما و بنی امیه هستیم که در مورد خدا با هم دشمنی داریم، ما می‌گوییم: خدا درست فرموده است: آنان می‌گویند: خدا دروغ گفته است، ما و آنان روز قیامت با یکدیگر دشمن هستیم.

سوره احزاب

(انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیراً) قال (ع) لمروان بن الحکم: الیک عنی، فانک رجس، و اتی من اهل بیت الطهاره، قد انزل الله فینا: (انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیراً). حضرت به مروان بن حکم فرمود: از من دور شو، چون کثیف هستی، اما من از خاندان پاکی هستم، به درستی خداوند متعال در حق ما این آیه را نازل کرد: (به درستی که خداوند اراده می‌کند رجس و پلیدی را از شما اهل بیت از بین ببرد، و شما را پاک گرداند).

سوره صافات

(و ان من شیعته لابراهیم - اذ جاء ربّه بقلب سلیم) قال له رجل: یا ابن رسول الله، انا من شیعتکم الخلص. فقال (ع): یا عبدالله، فاذا انت کابراهیم الخلیل الذی قال الله تعالی (و ان من شیعته لابراهیم - اذ جاء ربّه بقلب سلیم). فان کان قلبک کقلبه فانتم من شیعتنا، و ان لم یکن قلبک کقلبه، فهو طاهر من الغش و الغل، فانتم من محبینا، و الا فانک ان عرفت انک بقولک کاذب فیه، انک لمبتلی بفالج لا یفارقک الی الموت او جذام، لیکون کفاره لکذبتک هذا. مردی به حضرت گفت: یا ابن رسول الله، من از شیعیان خالص شما هستم. حضرت فرمود: ای بنده خدا! پس اینکه تو همانند ابراهیم خلیل هستی که خداوند می‌فرماید: (و از شیعیان او (حضرت نوح) ابراهیم است، زیرا با قلبی سلیم بدرگاه خداوند آمد). اگر قلب تو نیز همانند او باشد، تو از شیعیان ما خواهی بود، و اگر قلبت به آن درجه نرسید که از هر نوع غش و غلی پاکیزه است، تو از دوستان ما هستی، و گر نه چنان که خود می‌دانی که در گفتارت دروغ می‌گویی به یک بیماری فلجی مبتلا شوی، که تا دم‌مرگ خوب شدن نداشته باشی، یا مرض جذامی دامن‌گیرت شود که کفاره این دروغ‌گویی‌ات باشد.

سوره شمس

(والشمس وضحیها - و القمر اذا تلیها - و النهار اذا جلیها - و اللیل اذا یغشیها)؛ «قال الحارث الاعور للحسین بن علی (ع) یا ابن رسول الله، جعلنی الله فداک، أخبرنی عن قول الله فی کتابه المبین: (و الشمس و ضحیها) فقال (ع) و یحک یا حارث! محمد رسول الله. قال: قلت: (و القمر اذا تلیها). قال: ذلك امیر المؤمنین علی ابی طالب، یتلو محمداً. قال: قلت: (و النهار اذا جلیها). قال: ذلك القائم من آل محمد (ص)، یملاً الارض عدلاً و قسطاً. قال: قلت: (و اللیل اذا یغشیها). قال: بنو امیه. حارث اعور به حضرت گفت: یا ابن رسول الله، خداوند مرا فدایت گرداند، خدا که در قرآن مبین می‌فرماید: (و سوگند به خورشید و ماه)، به ما خبر دهید که منظور چیست؟ حضرت فرمودند: وای بر تو ای حارث! خورشید رسول خدا محمد (ص) است. می‌گوید: گفتم (و آن ماه که به دنبال

خورشید آید)، چیست؟ فرمود: آن هم امیر المؤمنین علی بن ابی طالب (ع) است که دنبال محمد می‌باشد. می‌گوید گفتیم: (آن روز که جلا و روشنی دارد) چیست؟ فرمود: قائم آل محمد است که می‌آید و زمین را پر از عدل و داد می‌نماید. می‌گوید: گفتیم: منظور از (آن شب که فرو گیرد) چیست؟ فرمود: و این شب ظلمانی هم بنی امیه می‌باشند.

سوره اخلاص

«بسم الله الرحمن الرحيم» (قل هو الله احد - الله الصمد - لم يلد و لم يولد - و لم يكن له كفواً احد)؛ ۱ - كتب (ع) كتاباً الى اهل البصرة جواباً عن كتابهم اليه يسألونه عن «الصمد»: بسم الله الرحمن الرحيم اما بعد، قال تخوضوا في القرآن، و لا تجادلوا فيه بغير علم، فقد سمعت جدی رسول الله (ص) يقول: من قال في القرآن بغير علم فليتبوأ مقعده من النار، و أن الله سبحانه قد فسّر «الصمد»، فقال: (الله احد. الله الصمد)، ثم فسره فقال: (لم يلد و لم يولد، و لم يكن له كفواً احد). (لم يلد): لم يخرج منه شيء كالثيف كالولد و سائر الاشياء الكثيفة التي تخرج من المخلوقين، و لاشيء لطيف كالنفس، و لا يتشعب منه البدوات كالسنه و النوم و الحظرة و الهم و الحزن و البهجة و الضحك و البكاء و الخوف و الرجاء و الرغبة و السامة و الجوع و الشبع؛ تعالى أن يخرج منه شيء، و أن يتولد منه شيء كثيف اولطيف؛ اهالي بصره معنای «صمد را از حضرت پرسیده بودند، حضرتش در پاسخ آنان این نامه را نوشته‌اند: بسم الله الرحمن الرحيم، اما بعد... بدون علم و دانش وارد تفسیر قرآن نشوید، و درباره تفسیر مشکلات آن به جدال و کشمکش نپردازید، زیرا از جدم رسول خدا (ص) شنیدم که می‌فرماید: «هر کس بدون اطلاع درباره قرآن چیزی بگوید جایگاه او در آتش خواهد بود»، خداوند سبحان، خود «صمد را تفسیر فرموده، می‌گوید: (الله احد - الله الصمد)، و به دنبالش در تفسیر آن می‌فرماید: (لم يلد و لم يولد - و لم يكن له كفواً احد). (لم يلد): یعنی نه جسم ضخیمی همانند فرزند و دیگر اشیا بی که از سایر مخلوقات بیرون می‌آید از او خارج می‌گردد، و نه جسم لطیفی همانند روح از او تولید می‌گردد، و نیز حالات چرت و پینکی، خواب، خاطره، اندیشه، اندوه و شادی، خنده و گریه، ترس و امید، رغبت و ملال، گرسنگی و سیری، در او راه ندارد. خداوند والاتر از آن است که چیزی از او خارج گردد، یا چیزی ضخیم و یا لطیف از او تولید گردد. (و لم يولد): و لم يتولد من شيء، و لم يخرج من شيء، كما تخرج الاشياء الكثيفة من عناصرها، كالشيء من الشيء، و الدابة من الدابة، و النبات من الارض، و الماء من الينابيع، و الثمار من الاشجار. و لا كما تخرج الاشياء اللطيفة من مراكزها، كالبصر من العين، و السمع من الأذن، و الشم من الأنف، و الذوق من الفم، و الكلام من اللسان، و المعرفة و التمييز من القلب، و كالنار من الحجر. لا بل هو (الله الصمد) الذي لا من شيء، و لا في شيء، و لا على شيء، مبدع الاشياء و خالقها، و منشاء الاشياء بقدرته، يتلاشى ما خلق للفناء بمشيته، و يبقى ما خلق للبقاء بعلمه. فذلكم (الله الصمد) الذي (لم يلد و لم يولد)، (عالم الغيب و الشهادة الكبير المتعال). متولد نیز نشده، یعنی از چیزی تولید نشده، و همانند اجسام کثیف، که از عناصر خود خارج می‌گردند، از چیزی خارج نشده است، اشیا بی دیگر خارج می‌شوند، حیواناتی از حیوانات دیگر خارج می‌گردند، گیاهانی از زمین خارج می‌شوند، آب‌ها از چشمه سارها بیرون می‌آیند، میوه‌ها از درختان بیرون می‌آیند، اما خداوند سبحان از چیزی بیرون نیامده. و نیز همانند اشیا بی لطیف که از مراکز خود بیرون می‌آیند، خداوند از چیزی بیرون نیامده، دید با لطافتی که دارد از چشم بیرون می‌آید، شنوایی از گوش، نیروی شامه از بینی، و چشایی از دهان، سخن از زبان، معرفت و تمیز اشیا از روح و قلب و آتش از سنگ بیرون می‌آید. خدا همانند این اشیا بی لطیف، نیز از مرکزی خارج نگشته است، بلکه او «صمد» است، که، نه از چیزی است، و نه در چیزی، و نه بر چیزی، مبدع اشیا و آفریدگار آنها است، و همه چیز را با قدرت خود ایجاد کرده است، موجوداتی که برای فنا آفریده با مشیت خود متلاشی خواهد نمود، و آنچه را برای بقا آفریده است با علم خود باقی خواهد داشت. این است (خدای صمد) که (نه چیزی از او تولید می‌شود، و نه او از چیزی تولید گردیده است)، (از نهان و آشکار همه آگاه است، بزرگ و والا است، و برای او احدی همتا نخواهد بود). ۲ - قال الباقر (ع): حدثني أبي زين العابدين عن ابيه الحسين بن علي

(ع) آنه قال: (الصَّيْدُ): الذي لا جوف له، و (الصَّيْدُ): الذي قد انتهى سؤدده، و (الصمد) الذي لا ياكل و لا يشرب، و (الصمد) الذي لا ينام، و (الصَّيْدُ): الذي لم يزل و لا يزال. حضرت باقر(ع) فرمود که پدرم زین العابدین، از پدرش حسین بن علی (ع) برای من روایت کرد که فرمود: «صمد» چیزی را گویند که دارای جوفی نباشد (بی تو)، «صمد» آن است که (بزرگواریش از خودش می‌باشد) بزرگواریش به حد اعلا رسیده، و «صمد» کسی است که نه می‌خورد، و نه می‌آشامد، «صمد» کسی است که نمی‌خوابد، «صمد» کسی است که نه زوال یافته، و نه زوال پذیر خواهد بود.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل بیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزیق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای (و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۰۲۳۵۰۵۲۴) (ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ... (ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲-۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده ولی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رسانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را ببدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

